

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. директора ДП «Жмеринський лісгосп»
_____ **Мацюк С.О.**
« _____ » _____ 2018 року

ПЛАН
лісоуправління
Державного підприємства «Жмеринське лісове господарство»
2018 рік

ЗМІСТ

	1
Зміст	1
Вступ	2
1. Цілі і задачі ведення лісового господарства і лісокористування	3
2. Характеристика лісових ресурсів	3
3. Система управління лісовими ресурсами	5
4. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки	6
5. Умови для моніторингу приросту і динаміки таксаційних показників лісового фонду	7
6. Використання результатів моніторингу у плануванні	8
7. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля	10
8. План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин	11
9. Опис і обґрунтування використання заготівельної техніки та устаткування	12

Вступ

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких – підвищення ефективності виробництва, або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощами становлення нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними і соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та інше.

1. Цілі і задачі ведення лісового господарства і лісокористування

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності лісгоспу;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників лісгоспу;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

2. Характеристика лісових ресурсів

Для економічного потенціалу Вінницької області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

Загальна площа лісового фонду ДП «Жмеринський лісгосп» - 18604,3 га, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 17107,4 га (92 %), із яких 13102 га (76,5 %) штучно створені ліси (лісові культури).

Не вкриті лісовою рослинністю землі – 1259,4 га (6,8 %), це в основному не зімкнуті лісові культури 753,1 га (4 %), лісові розсадники – 45,4 га (0,2 %), зруби 63,4 га (0,3 %), лісові шляхи та просіки – 267,1 га (1,4 %), галявини та біогалявини – 130,4 га (0,7 %). Таким чином загальна площа лісових земель в лісгоспі становить 18366,8 га (98,7 %).

Нелісові землі – 237,5 га (1,3 %) представлені в сільськогосподарськими угіддями (рілля, сіножаті, пасовища, багаторічні насадження) – 42,2 га (0,2 %), водами і болотами – 100,2 га (0,6%), садибами і спорудами – 31,4 га (0,2 %), трасами – 59,8 га (0,3 %) і іншими землями – 3,9 га.

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2011 року, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

Таблиця 1

Категорії лісових ділянок

Показники	Площа
	га
1	3
Загальна площа земель лісового фонду, га	18604
Лісові землі	18366,8
В т.ч. вкриті лісовою рослинністю	17107,4
із них лісові культури	13102
незімкнуті лісові культури	753,1
лісові розсадники, плантації	45,4
Не вкриті лісовою рослинністю землі	193,8
із них : зруби	63,4
галявини, пустирі	130,4
лісові шляхи, просіки	267,1
Нелісові землі	237,5
В т.ч. рілля	18,5
сіножаті	22,6
пасовища	-
багаторічні насадження	1,1
води	12,9

болота	87,3
садиби, споруди	31,4
траси	59,8
інші нелісові землі	3,9

Існуючий поділ лісів на категорії земель та лісів, в основному, відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування лігоспу і не планується до перегляду.

Таблиця 2

Розподіл загальних запасів деревостанів за панівними породами

Порода	Площа, га.
Сосна кримська	-
Сосна звичайна	97,4
Ялина європейська	252,6
Модрина європейська	15,3
Дуб червоний	2326,6
Дуб звичайний	11702,1
Бук лісовий	23,9
Граб звичайний	1033,6
Ясен зелений	-
Ясен звичайний	1261,8
Клен гостролистий	58,6
Явір	8,4
Клен ясенolistий	7,4
Берест	9,7
Біла акація	18,7
Береза повисла	120,8
Осика	5,3
Вільха чорна	75,7
Липа дрібнолиста	53,1
Тополя бальзамічна	1
Тополя канадська	14,2
Верба біла	12
Верба ламка	0,5
Бархат амурський	1,8
Груша звичайна	-
Каштан їстівний	0,1
Гірко каштан звичайний	0,5
Горіх грецький	1,8

Горіх чорний	4,5
Усього	17107,4

Переважають по запасу дубові насадження (65,0%), із яких середньовікові – 43,4 %, пристигаючі – 44,0 % та стиглі і перестійні 11,4 %.

3. Система управління лісовими ресурсами

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки і з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями. Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісогосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагенство України), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Державне підприємство «Жмеринське лісове господарство» (скорочено ДП «Жмеринський лісгосп») підпорядковане Вінницькому обласному управлінню лісового та мисливського господарства, яке є територіальним органом Держлісагенства України.

У структуру ДП «Жмеринський лісгосп» входять шість лісництв, Жмеринський лісопункт та Копайгородський лісокомплекс (.

Основною виробничою одиницею на підприємстві є лісництво.

Лісництво очолює лісничий і помічник лісничого і воно в свою чергу поділяється на майстерські ділянки, загальна кількість яких в лісгоспі 13 та лісові обходи, загальна кількість яких в лісгоспі 42. Середня площа майстерської ділянки 1431 га і їх очолюють старші майстри лісу. Середня площа лісового обходу 442 га і їх очолюють майстри лісу.

Загальна кількість працюючих на підприємстві станом на 01.01.2018 р. - 150 чоловік, із яких 22 керівників різних рангів, 15 чоловік професіоналів (інженери, бухгалтери і інші), фахівці 55 чоловік та робітники 58

Підприємство володіє необхідною матеріально-технічною та технологічною базою і достатнім кадровим потенціалом; має сучасне комп'ютерне забезпечення, тобто все необхідне для ведення лісового господарства.

Бюджетного фінансування лісгосп не отримує. Витрати лісогосподарської діяльності фінансуються за рахунок власних коштів, а саме за кошти отримані від реалізації лісової продукції.

На господарську діяльність в 2018 році плануються кошти в сумі близько 43,3 млн. грн. в тому числі на лісове господарство 18,3 млн. грн. Заплановані обсяги робіт і витрати на їх проведення по видах робіт відображені в Техпромфінплані на 2018 рік, який знаходиться в плановому відділі підприємства та Вінницькому обласному управлінні лісового та мисливського господарства (скорочено Вінницьке ОУЛМГ)

4. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки

В процесі рубки і після неї створюються нові екологічні умови для рослин і тварин, в зв'язку з чим, повинен враховуватися зв'язок між потенційно можливими порушеннями природного середовища і мінімізацією наслідків рубки.

Лісозаготівельні роботи безпосередньо пов'язані з етапом планування рубок. Розрахунок обсягів заготівлі деревини по площі і запасу, розміщення лісосік, терміни примикання лісосік і інші питання дуже актуальні для мінімізації впливу на навколишнє середовище.

Розрахункова лісосіка затверджена наказом Міністерства екології та природних ресурсів України ві 22.11.2012 року № 602 в розмірі 28,39 тис. м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарських секціях:

- соснова – 0,1 тис. м³;
- ялинова – 2,87 тис. м³;
- дубова – 11,43 тис. м³;
- ясенева – 8,48 тис. м³;
- грабова – 5,05 тис. м³;
- березова – 0,46 тис. м³;

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів:

- рекреаційно-оздоровчі – 12,56 тис. м³
- захисні ліси – 0,66 тис. м³
- експлуатаційні ліси – 15,17 тис. м³

Розрахунок лісосік проводило Українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання (УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ) згідно Методики визначення розрахункової лісосіки, погодженої з Міністерством екології та природних ресурсів України.

Відомості про заплановані на 2018 рік рубки головного користування (РГК) приводяться в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1. Розташування ділянок, на яких запроєктовані рубки головного користування на 2018 рік

Кв.	Виділ	Пло-ща	Категорія	Госпсекція	Ділова	Дрова	Разом ліквіду	Сучки	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Барське									
5	1.5	2,0	2	Гз.	129	347	476	66	542
6	1.2	2,6	2	Гз.	256	590	846	111	957
37	12.1	1,9	2	Гз.	112	412	524	75	599
41	10	1,6	2	Гз.	282	343	625	78	703
10	5.2	3,0	4	Дз.	429	626	1055	82	1137
12	3.3	2,2	4	Дз.	318	446	764	49	813
Разом		13,3			1526	2764	4290	461	4751
Жмеринське									
59	10	3,3	4	Дз.	456	784	1240	124	1364
62	10	3,0	4	Дз.	469	637	1106	91	1197
68	10.2	1,0	2	Дз.	184	213	397	32	429
84	12.5	2,3	2	Дз.	334	496	830	70	900
84	12.6	0,9	2	Дз.	165	190	355	29	384
86	1.3	0,9	2	Дз.	149	202	351	29	380
87	7.2	3,0	2	Дз.	552	607	1159	91	1250
Разом		14,4			2309	3129	5438	466	5904
Копайгородське									
1	22.1	0,4	4	Сз.	46	53	99	30	129
3	14	2,9	4	Гз.	403	629	1032	112	1144
23	11	0,9	4	Дз.	121	180	301	23	324
25	8.2	2,7	4	Дз.	395	489	884	84	968
28	6	2,6	4	Дз.	265	710	975	76	1051
5	11.1	1,8	4	Яз.	354	405	759	62	821
27	10.2	1,2	3	Яз.	169	240	409	33	442
Разом		12,5			1753	2706	4459	420	4879
Людівське									
61	4.1	2,6	4	Гз.	396	517	913	112	1025
105	4	2,5	2	Гз.	191	425	616	92	708
Разом		5,1			587	942	1529	204	1733
Ялтушківське									
2	13	0,7	4	Дз.	88	131	219	18	237
23	6	0,3	4	Дчр.	60	37	97	6	103
32	5	1,1	4	Дчр.	170	247	417	38	455
43	10.1	1,4	4	Дчр.	224	278	502	36	538
17	4.2	1,0	4	Яз.	162	197	359	47	406
20	3.1	2,4	4	Яз.	428	438	866	82	948
20	3.2	1,0	4	Яз.	178	237	415	29	444
Разом		7,9			1310	1565	2875	256	3131
Ярошинське									

15	1.1	1,0	4	Дз.	160	244	404	41	445
7	5.1	1,8	2	Яз.	261	370	631	65	696
24	5	2,3	2	Яз.	310	457	767	74	841
29	2.1	2,0	2	Яз.	359	394	753	67	820
35	28	2,0	2	Яз.	327	452	779	78	857
45	8	2,7	2	Яз.	450	549	999	76	1075
59	6	2,5	2	Яз.	371	379	750	84	834
77	2.1	3,1	4	Яз.	386	567	953	119	1072
Разом		17,4			2624	3412	6036	604	6640
Всього		70,6			10109	14518	24627	2411	27038

Загальний обсяг заготівлі деревини запланований підприємством від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів становитиме 39,6 тис. м³.

Оцінка впливу підприємства на лісове середовище включає в себе набір лісосічного фонду в рубку. Набір ділянок в рубку проводиться по лісництвах у відповідності з розрахунковою лісосікою по матеріалах базового лісовпорядкування. При наборі ділянок в рубку суворо дотримуються Правил рубок головного користування, затверджених Наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 р. № 364.

Відомість набраних в рубку ділянок звіряється з картами особливо цінних для збереження лісів (ЛВПЦ), що унеможливує включення лісів високої природоохоронної цінності в рубку.

5. Умови для моніторингу приросту і динаміки таксаційних показників лісового фонду

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому виконується суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроєктованих і проведених заходів. Показники можливих змін приводяться в таблиці 4.

Таблиця 4

Обсяги запроєктованих основних видів робіт на 2018 рік та їх вплив на динаміку лісових земель

№ п/п	Основні господарські заходи	Обсяги робіт	
		Одиниці виміру	Об'єм (запас деревини - м ³ загальний / ліквід)
1.	Суцільні рубки:		
1.1	рубки головного користування	га тис. м ³	70,6 27038 / 24627
3	Рубки формування та оздоровлення лісів і інші рубки	га тис. м ³	832 17931 / 15021
4	Лісовідновлення	га	62
5	Лісорозведення	га	10
5	Переведення у вкриті лісовою рослинністю землі:		
5.1	незімкнуті лісові культури в ДЛФ	га	90
5.2	незімкнуті лісові культури в ЗЛН	га	53

Таблиця 5

Загальний запас стовбурової деревини, який планується зрубати при проведенні рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

№ п/п	Вид рубки	Площа та запас деревини стовбурний, що вирубається, тис. м ³		
		Площа, га	Загальний запас	Ліквідний запас
1	2	3	4	5
1	Рубки головного користування	71	27,04	24,62
2	Рубки догляду:	573	13,64	11,26
2.1	освітлення	103	0,60	
2.2	протищення	64	0,68	0,15
2.3	проріджування	148	2,55	2,35
2.4	прохідн	351	9,81	8,76
3	Вибіркові санітарні рубки	147	4,00	3,52
4	Інші лісогосподарські	18	0,22	0,18
5	Суцільні санітарні рубки	1	0,07	0,06
Разом:		810,0	44,97	39,64

При проведенні рубок догляду і вибіркового санітарних рубок планується вирубання ростучих пошкоджених, ослаблених та 4, 5, 6 категорії стану дерев.

Таблиця 6

Очікувані зміни в лісовому фонді і продуктивності лісів після проведення запроектованих заходів

№ п/п	Показники	Фактичні станом на 01.01.2012 р.	Очікувані станом на 01.01.2018 р.	Різниця		
				+	-	%
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення, га	18604,3	18877,3	273	---	1,5
2	Вкриті лісовою рослинністю землі, га	17107,4	17503,4	396		2,3
3	Не вкриті лісовою рослинністю землі, га	946,9	823,8		123,1	0,2
	із них: - зруби	193,8	175,2		18,6	9,6
	-незімкнуті лісові культури	753,1	648,6		104,5	13,9
4	Загальний запас деревостанів, тис. м ³	4222,84	4528,04	305,2		7,2
	в т.ч. стиглих і перестійних,	625,81	630,8	4,99		0,8
5	Загальна середня зміна запасу, тис.м ³	70,25	71,43	1,18	---	1,7

В результаті виконання запроектованих заходів, передбачається незначна зміна динаміки земель лісового фонду та таксаційних показників, тобто зміни відбудуться в сталих межах, про що свідчать дані таблиці 6.

6. Використання результатів моніторингу у плануванні

Таблиця 7

Використання результатів моніторингу у плануванні лісгосподарської діяльності

№ п/п	Показники проведеного моніторингу					Заходи, які сплановано відповідно результатів моніторингу			Документи, що підтверджують моніторинг
	Назва	Лісництво	Од. виміру	Обсяги		Захід	Од. виміру	Обсяги	
				Обстежено	Із них: потребують заходів				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Лісопатологічне обстеження	Барське Жмеринське Копайгородське Людовське Ялтушківське Ярошинське	га	260 354 212 392 219 273	5,5 29,8 9,5 31,2 8,3 6,6	Санітарно-оздоровчі заходи	га	5,5 29,8 9,5 31,2 8,3 6,6	Акти обстежень
Разом:				1710	90,9			90,9	
1.1	В тому числі проведення суцільних санітарних рубок	Жмеринське	га	0,6	0,6	Санітарно-оздоровчі заходи	га	0,0,6	Акти обстежен
Разом:				0,6	0,6			0,6	
2	Обстеження не вкритих лісовою рослинністю земель	Барське Жмеринське Копайгородське Людовське Ялтушківське Ярошинське	га	14,0 13,2 12,6 8,1 5,8 8,3	14,0 13,2 12,6 8,1 5,8 8,3	Створення лісових культур ДЛФ	га	14,0 13,2 12,6 8,1 5,8 8,3	Проекти лісових культур
Разом:				62	62	Разом:		62	
2	Обстеження не вкритих лісовою рослинністю земель	Копайгородське Людовське	га	8,0 2,0	8,0 2,0	Створення лісових культур ЗЛФ	га	8,0 2,0	Проекти лісових культур
Разом:				10,0	10,0			10,0	

Вибіркові санітарні рубки на 2018 рік планувались згідно актів обстеження в обсязі 90,9 га, суцільні санітарні 0,6 га Повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень, їх таксаційний опис, Акти лісопатологічного і санітарного обстежень насаджень, в яких заплановані заходи поліпшення санітарного стану лісів, перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів і інші матеріали, які стосуються обстежень знаходяться в офісі підприємства.

7. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля

План природоохоронних заходів на підприємстві складено у відповідності з Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.1998 року №188/98-ВР та іншими діючими нормативно-правовими актами України щодо природоохоронної діяльності.

Таблиця 8

Комплекс природоохоронних заходів запланованих на 2018 рік

№ п/п	Назва природоохоронного заходу	Місце розташування, обсяги, тощо.
1	2	3
<i>1. У сфері поводження з відходами</i>		
1.1	Укласти договори із спеціалізованими організаціями на вивезення і передачу відходів для утилізації	Господарський двір ДП «Жмеринський лісгосп»
1.2	Отримати дозвіл на відходи (комунальні, змішані, в тому числі сміття, відпрацьовані шини, брукт чорних металів, зіпсовані і відпрацьовані акумулятори, лампи).	
1.3	Адміністративні перевірки підрозділів підприємства та підприємців щодо дотримання ними санітарних умов в лісах та на виробничих територіях	Всі підрозділи, при проведенні комплексних ревізій і цільових перевірок
<i>2. Охорона водних ресурсів</i>		
2.1	Утримувати площадку для миття техніки в належному стані.	Виробничий комплекс. Постійно. Лісництва, лісопункт
2.2	Забезпечити наявність достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.	
<i>3. Охорона атмосферного повітря.</i>		
3.1	Отримання дозволу на викиди стаціонарними джерелами забруднюючих речовин в атмосферне повітря (котельня, заправка, зварювальна дільниця).	Всі підрозділи ДП «Жмеринський лісгосп»
3.2	Проводити контроль джерел викидів забруднюючих речовин (ЗР) на відповідність встановлених гранично допустимих викидів (ГДВ)	Всі підрозділи ДП «Жмеринський лісгосп» 1 раз в рік
3.3	Провести моніторинг стану атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони.	
3.4	Здійснювати контроль токсичності відпрацьованих газів всього наявного транспорту	РММ. 1 раз в півріччя
<i>4. У сфері ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів.</i>		
4.1	Дотримання Проекту організації і розвитку лісового господарства, як системи заходів, спрямованих на забезпечення ефективної охорони і захисту, раціональне використання, підвищення продуктивності лісів і їх відтворення, оцінку лісових ресурсів та моніторингу.	Лісовий фонд ДП «Жмеринський лісгосп», площею 18604,3 га
4.2	Проведення аудиту лісової сертифікації, як добровільної	

	ініціативи, спрямованої на забезпечення підтвердження відповідності ведення лісового господарства на підприємстві, вимогам відповідних міжнародним стандартів (Принципи і Критерії FSC)	
4.3.	Раціональне використання лісових ресурсів за рахунок їх комплексного використання (формування змішаних за складом високопродуктивних, корінних деревостанів тощо)	
4.4.	Проведення рубок формування та оздоровлення лісів, направлених на поліпшення породного складу і якості лісів та підвищення їх продуктивності.	573 га
4.5.	Відновлення лісів.	62 га
4.6.	Створення лісів	10 га
4.6.	Охорона лісів від пожеж, шкідників та хвороб	на всій площі лісів
4.8.	Перед проведенням лісгосподарських і лісозаготівельних робіт проводити оцінку потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)	Всі підрозділи
4.9.	При проведенні лісгосподарських і лісозаготівельних робіт дотримуватись заходів щодо запобігання або зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, відображених в Акті ОВНС та інших нормативних документах.	Всі підрозділи
4.10	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та лишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Лісництва

8. План виявлення і взяття під охорону рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

Таблиця 9

План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин

№ пп	Назва заходу	Заходи щодо збереження і відтворення популяцій рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Виявлення рідкісних і зникаючих видів фауни, їх моніторинг та охорона.	Створення охоронних зон. Заходи, які є джерелом шуму не проводити	Спеціалісти лісгоспу, зацікавлені сторони.
2	Виготовлення і розвішування штучних гніздівель для рідкісних і зникаючих видів птахів, моніторинг заселення гніздівель	Виготовлення і розвішування	Спеціалісти лісгоспу, зацікавлені сторони.

3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів При виявленні, виділити ключові біотопи і об'єкти, згідно переліку ключових біотопів та ключових об'єктів	Збереження ключових біотопів і об'єктів. При виявленні, по визначенню спеціаліста виділяти охоронні зони.	Спеціалісти лісгоспу, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі видів і біотопи	Спеціалісти лісгоспу.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин	Проведення консультацій	Адміністрація лісгоспу
6	Публікація матеріалів в ЗМІ та на сайті підприємства	Колективне обговорення матеріалів для публікації	Працівники підприємства

9. Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування

Економічна діяльність підприємства ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт оцінки впливу запроєктованих заходів на навколишнє природне середовище, в якому відображені заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище (Акт ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку. Підготовчі роботи проводить бригада,

що виконує основні лісосічні операції. Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні: технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний), площа лісосіки, об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці, розташування, ґрунти і рельєф, відстань трелювання і вивезення деревини, спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій МТЗ – 80,82, ЮМЗ – 6 обладнаних кліщовим захватом та ТДТ – 55 на РГК.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтову поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. У місцях поодиноких проїздів техніки дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

Рубки головного користування проводяться, головним чином, в грабових деревостанах з загальним запасом деревини близько 390 м³/га, при середній площі лісосіки 2,1 га., і середньому об'ємі стовбура в корі близько 0,60 м³ (діаметр 31 см).

Рельєф лісосік рівнинний. Переважають дерново-підзолисті глинисто-піщані та дерново-підзолисті супіщані або суглинисті свіжі та зволожені ґрунти, на яких багаторазовий прохід техніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати на протязі року.

Незначний обсяг лісосік на торфяно-підзолистих вологих ґрунтах та лісосік на торфяно - болотних і торфянисто – перегнійно - глеєвих сирих і мокрих ґрунтах, які мають підвищену вологість, на протязі всього теплого періоду року, де трактори МТЗ - 80, 82 швидко порушують рослинний покрив і утворюють глибоку колію на волоках або зовсім не мають можливості проїзду, освоюються в зимовий період при замерзанні ґрунту.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків. На підприємстві застосовуються такий спосіб очищення лісосік як збирання порубкових решток у купи з наступним їх спалюванням. Спалювання забороняється проводити в пожежно-небезпечний період.

Вивезення деревини з верхніх складів лісництв на нижній та проміжні склади проводиться сортиментами, автомобілями КМАЗ, УРАЛ 4320, ЗІЛ 131 на яких установлені гідроманіпулятори Веймер.